

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

2005-05-20 Nr. 1030-1-35

Vilnius

1. Pavedimas atlikti finansinį auditą

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2004 metų finansinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V. Budriūno 2004 m. gegužės 7 d. pavedimu Nr. 1030-1. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Regina Krutkienė (grupės vadovas), valstybinė auditorė Elena Revuckienė, vyresnioji valstybinė auditorė Genovaitė Galdikienė, valstybinė auditorė Asta Lalienė, vyresnysis valstybinis auditorius Petras Šimonėlis, valstybinis auditorius Vidmantas Savickas, vyresnioji valstybinė auditorė Vida Mockevičienė, vyresnysis valstybinis auditorius Vytautas Markauskas. Nuo 2004 m. liepos 2 d. grupėje dirbo specialistas (auditoriaus padėjėjas) Kornelijus Kleinauskas.

2. Audito užduotis

Audituojamu laikotarpiu iki 2004 m. gruodžio 6 d. krašto apsaugos ministras buvo L. Linkevičius, o nuo 2004 m. gruodžio 7 d. – Gediminas Kirkilas, ministerijos valstybės sekretorius – V. Sarapinas. Finansų ir biudžeto departamentui vadovavo direktorė plk. lt. I. Naruševičienė. Krašto apsaugos ministerijos Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininkė – R. Kybartienė. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos adresas – Totorių g. 25/3, 2001 Vilnius, kodas 8860275. Krašto apsaugos ministerija šioje ataskaitoje toliau vadinama bendru pavadinimu – KAM.

Auditas Lietuvos kariuomenės Finansų ir turto tarnyboje, Karinėse jūrų pajėgose, Karaliaus Mindaugo motorizuotame pėstininkų batalione, Krašto apsaugos savanorių pajėgų Vyčio apygardos 5-oje ir Vytauto apygardos 7-oje rinktinėse, Vytauto Didžiojo jėgerių batalione, Materialinių resursų departamente, Sandėlių tarnyboje ir Logistikos valdyboje atliktas žinant kariuomenės vadui ir šių dalinių vadovams, dalyvaujant buhalterinės apskaitos specialistams. Lietuvos kariuomenė šioje ataskaitoje toliau vadinama bendru pavadinimu LK.

Ši ataskaita yra sudėtinė Valstybės kontrolės išvados, teikiamos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turta, dalis.

Audito tikslas – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisėtumo.

Auditas atliktas vadovaujantis valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (valstybės kontrolieriaus 2004 m. sausio 20 d. įsakymo Nr. V-12 redakcija) patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito sritys

Audito metu įvertintos KAM vykdomos aukščiausio lygio finansų kontrolės procedūros formuojant biudžetą ir tikslinant programų sąmatas, valdant asignavimų panaudojimą, sudarant suvestinę finansinę atskaitomybę. Siekiant sumažinti audito riziką, buvo ištirta vidaus kontrolė ir įvertintas jos patikimumas darbo užmokesčio, ilgalaikio turto, mitybos, transporto išlaikymo, aprangos srityse.

Siekiant audito tikslo, buvo atliktos savarankiškos procedūros darbo užmokesčio, valstybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio turto, išlaidų mitybai, transporto išlaikymui, aprangai srityse. Tikrinta, ar asignavimai naudojami pagal patvirtintas išlaidų sąmatas, ar išlaidos padarytos teisės aktų nustatyta tvarka. Atliktos audito procedūros Krašto apsaugos ministerijos 2004 metų suvestinės finansinės atskaitomybės bei KAM ir LK 2004 metų finansinių atskaitomybių teisingumui patikrinti.

4. Finansinės veiklos rezultatai

Krašto apsaugos ministerija 2004 metais vykdė devynias programas. 2004 metais, buvusi Specialiųjų paslaugų teikimo programa tapo priemone, o programų Sausumos pajėgos, Karinės oro

pajėgos, Karinės jūrų pajėgos, Logistikos pajėgos uždavinį „Parengti pajėgas kolektyviniams veiksams ir juose dalyvauti“ įgyvendinimui numatyta papildoma priemonė „Dalyvauti plataus spektro tarptautinėse misijose ir operacijose“.

Krašto apsaugos ministerijai programoms vykdyti buvo skirta 806 117,1 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų išlaidoms 620 700,8 tūkst. Lt, sandoriams, susijusiems su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu bei finansinių įsipareigojimų vykdymui – 185 416,3 tūkst. Lt. Pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus, didžiausia išlaidoms skirtų išlaidų dalis – 39,2 procento – skirta darbo užmokesčiui ir įmokoms socialiniam draudimui. Reikšmingi mitybai, transporto išlaikymui ir darbdavių socialinėms pašalpoms skirti asignavimai. KAM 2004 metais nepanaudojo 2 800,4 tūkst. Lt skirtų biudžeto asignavimų, iš jų 2 514,8 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 194,4 tūkst. Lt skirtų darbo užmokesčiui) ir 285,6 tūkst. Lt turtui įsigyti. Nepanaudoti asignavimai sudaro 0,3 procento patikslintos sąmatos. Iš Valstybės išdo gauta 803 316,7 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 28,3 tūkst. Lt iki metų pabaigos liko nepanaudoti ir buvo grąžinti į biudžetą. Kasinės išlaidos sudarė 803 316,7 tūkst. Lt. Suvestinės biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. duomenimis, atskirų išlaidų straipsnių kasinės išlaidos neviršijo skirtų asignavimų. Faktinės išlaidos 27 820,5 tūkst. Lt mažesnės už kasinės išlaidas, iš jų išlaidoms – 35 535,3 tūkst. Lt, turtui įsigyti – 7 714,8 tūkst. Lt. Šį skirtumą lėmė tai, kad pagal pirkimo – pardavimo sutartyse numatytas sąlygas už prekes sumokėjus avansą, 24 020 tūkst. Lt padidėjo debitorinis įsiskolinimas; turtas bus gautas 2005 metais ir vėliau; apmokėtas 2004 m. sausio 1 d. buvęs kreditorinis įsiskolinimas, o kreditorinis įsiskolinimas 2004 metų pabaigai buvo 2 513,5 tūkst. Lt, t.y. 2 168,3 tūkst. Lt mažesnis negu metų pradžioje; faktinėse išlaidose įrašyta 791,0 tūkst. Lt Karinėms jūrų pajėgoms suteiktos paskolos suma, kurios grąžinimą pagal Valstybės skolos įstatymo nuostatas perėmė Finansų ministerija.

Audito metu analizuojant biudžeto sąmatos vykdymą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 110 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas programas ir valstybės funkcijų klasifikaciją nustatyta, kad Logistikos ir Karinių mokymo pajėgų programų antros funkcinės klasifikacijos (Gynyba) išlaidų darbo užmokesčiui kasinės išlaidos atitinkamai 27,9 tūkst. Lt ir 106,4 tūkst. Lt viršijo sąmatose patvirtintus asignavimus, tačiau skirtų asignavimų darbo užmokesčiui tiek pagal atskiras programas, tiek pagal valstybės funkcijų klasifikaciją neviršijo.

Krašto apsaugos ministerija 2004 metais gavo 53 532,3 tūkst. Lt Privatizavimo fondo lėšų, arba 84,2 procento skirtos sumos.

Pagrindiniai Krašto apsaugos ministerijos finansinės veiklos rezultatai pagal vykdytas programas pateikiami 1 lentelėje.

Krašto apsaugos ministerijos finansinės veiklos rezultatai pagal vykdomas programas
ir valstybės funkcijas

tūkst. Lt

Programos kodas/ funkcinė klasifikacija	Programos pavadinimas	Patvirtintas asignavimų planas	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Palyginimo rezultatas +, -	
						Kasinės su patvirtintais asignavimais	Faktinės su patvirtintais asignavimais
11.1/ 2	Centralizuotos tarnybos	62339,3	61996,4	61995,4	62225,3	- 343,9	- 114,0
	Iš jų darbo užmokestis	29150,0	29127,7	29127,6	29127,8	- 22,4	- 22,2
11.1/ 10		776,0	777,0	777,0		+ 1,0	- 776,0
11.2/ 2	Krašto apsaugos politikos formavimas ir jos įgyvendinimo organizavimas	45558,0	45463,3	45463,3	44741,7	- 94,7	- 816,3
	Iš jų darbo užmokestis	15193,0	15140,1	15140,1	15140,7	- 52,9	- 52,3
12.1/ 2	Sausumos pajėgos	296075,0	295121,5	295121,5	263354,0	- 953,5	-32721,0
	Iš jų darbo užmokestis	110230,0	110186,1	110187,9	110211,7	- 42,1	- 18,3
12.3/ 2	Karinės oro pajėgos	89832,9	89639,2	89639,2	95392,1	- 193,7	+5559,2
	Iš jų darbo užmokestis	22606,0	22587,6	22587,5	22589,8	- 18,5	- 16,2
12.4/ 2	Karinės jūrų pajėgos	28776,0	28727,7	28727,7	29608,2	- 48,3	+ 832,2
	Iš jų darbo užmokestis	9409,9	9409,9	9409,9	9401,2		- 8,7
12.5/ 2	Logistikos pajėgos	58169,9	57712,7	57769,5	56530,7	- 400,4	- 1639,2
	Iš jų darbo užmokestis	18926,0	18897,1	18953,9	18946,7	+27,9	+ 20,7
12.5/ 7		23344,0	23260,4	23203,6	24260,2	- 140,4	+ 916,2
	Iš jų darbo užmokestis	10433,0	10420,9	10364,1	10364,4	- 68,9	- 68,6
12.6/ 2	Karinės mokymo pajėgos	46916,5	46623,2	46683,2	45699,3	- 233,3	-1217,2
	Iš jų darbo užmokestis	14545,6	14531,6	14652,0	14657,7	+ 106,4	+ 112,1
12.6/ 9		45450,0	45297,1	45237,1	45533,6	- 212,9	+ 83,6
	Iš jų darbo užmokestis	19324,0	19320,5	19200,1	19197,2	- 123,9	- 126,8
12.7/ 10	Pensijinis aprūpinimas	10920,5	10740,4	10740,4	10192,3	- 180,1	-728,2
7.1/ 2	Paskolų gražinimas	97959,0	97958,8	97958,8	97958,8	-0,2	- 0,2
	Viso	806117,1	803316,7	803316,7	775496,2	- 2800,4	-30620,9
	Iš jų darbo užmokestis	249816,6	249620,6	249622,2	249637,2	- 194,4	- 179,4

Krašto apsaugos ministerijos ilgalaikis turtas padidėjo 152 392,5 tūkst. Lt. 2004 metais įsigyta ilgalaikio turto už 260 980,0 tūkst. Lt, iš jų biudžeto lėšomis – 82 095,4 tūkst. Lt, Privatizavimo fondo lėšomis – 76 012,5 tūkst. Lt, paskolų – 34 597,0 tūkst. Lt, parama – 9 677,0 tūkst. Lt. Nurašyta ir perduota Vidaus reikalų ministerijos žiniai už 108 587,5 tūkst. Lt.

Trumpalaikis turtas padidėjo 38 216,6 tūkst. Lt, o atsargos – 11 338,8 tūkst. Lt.

Krašto apsaugos ministerijai 2004 metams patvirtinti 14079 etatai, iš kurių 7489 profesinės karo tarnybos kariai, 3827 pradinės privalomos karo tarnybos kariai. Metų pabaigoje faktiškai buvo užimti 13058 etatai (92,7 procento patvirtinto skaičiaus), iš jų 7133 profesinės karo tarnybos kariai (95,2 procento patvirtinto skaičiaus), o privalomąją pradinę karo tarnybą atliko 3320 kariai (86,7 procento patvirtinto skaičiaus). Valstybines pensijas už tarnybą gavo 1304 kariai, invalidumo valstybines pensijas – 25 kariai, našlių ir našlaičių valstybines pensijas – 47.

KAM vykdomai Krašto apsaugos politikos formavimo ir jos įgyvendinimo organizavimo programai skirta 33041,7 tūkst. Lt. iš jų, darbo užmokesčiui ir įnašams socialiniam draudimui – 15709,8 tūkst. Lt. KAM nepanaudojo 9,3 tūkst. Lt skirtų asignavimų, tai sudaro 0,03 procento skirtų asignavimų. Gauti asignavimai ir kasinės išlaidos sudarė 33032,4 tūkst. Lt. Minėtai programai vykdyti skirti asignavimai sudaro 4,1 procento Krašto apsaugos ministerijai skirtos biudžeto asignavimų sumos.

KAM, vykdydama programas Sausumos pajėgos, Logistikos pajėgos, Paskolų, gautų valstybės vardu, grąžinimas, Karinės oro pajėgos, Karinės jūrų pajėgos, Centralizuotos tarnybos, gavo ir panaudojo 169 338,1 tūkst. Lt.

5. Klaidos, netikslumai ir kiti pastebėjimai

Audito metu tikrinta, ar veikė vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios teisingą tarnybinių atlyginimų nustatymą profesinės karo tarnybos kariams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, priedų ir priemokų skyrimo teisėtumą bei apskaičiavimo teisingumą, darbo užmokesčio fondo planavimo teisingumą, ar veikiančios vidaus kontrolės procedūros yra pakankamos.

Profesinės karo tarnybos kariams tarnybinių atlyginimų dydžiai nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 20 d. nutarimu Nr. 1353 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 18 d. nutarimo Nr. 301 redakcija). Audito metu pastebėta, kad šis nutarimas apriboja tarnybinio atlyginimo didėjimą batalione, brigadoje ir karinėse pajėgose tarnaujantiems vyresniesiems puskarininkiams ir neatitinka Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 60 straipsnio nuostatos, kuri numato, kad profesinės karo tarnybos kario tarnybinio atlyginimo dydis priklauso nuo kario laipsnio ir pagal šį laipsnį ištarnautų metų. Atsižvelgdama į Valstybės kontrolės pastabas, Krašto apsaugos ministerija

parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 20 d. nutarimo Nr. 1353 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 18 d. nutarimo Nr. 301 redakcija) pakeitimo projektą.

Audito metu pastebėta, kad atskiruose kariuomenės daliniuose toms pačioms darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybėms nustatomi skirtingi tarnybiniai atlyginimai (koeficientais) ir pareigybės priskiriamos skirtingoms pareigų grupėms. Audito metu Krašto apsaugos ministras 2005 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-14 „Dėl karių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, suvienodintų pareigybių sąrašų patvirtinimo“ patvirtino suvienodintų pareigybių sąrašą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ nutarimo 3 punktu, KAM turėjo parengti krašto apsaugos sistemos darbuotojų tarnybinių atlyginimų (koeficientų) schemas, bei kitas šiame nutarime numatytas darbo apmokėjimo sąlygas. Valstybės kontrolė 2004 m. balandžio 15 d. Valstybinio audito ataskaitoje Nr. 1030-2-32 rekomendavo Krašto apsaugos ministerijai nustatyti tarnybinių atlyginimų schemas, nurodant pareigoms nustatytus minimalius ir maksimalius atlyginimo koeficientus. Iki šiol Krašto apsaugos ministerija tokios schemos neparengė.

Audito metu nustatyta, kad profesinės karo tarnybos kariams, pasiūstiems į tarnybą tarptautinėse taikos operacijose, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. 287 patvirtintomis Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose, tarptautinėse operacijose ir rengimosi joms sąlygomis, už kasmetinių atostogų laiką mokamas tarnybinis atlyginimas, o kitiems profesinės karo tarnybos kariams už kasmetinių ir mokymosi atostogų laiką faktiškai mokamas vidutinis darbo užmokestis. Taigi profesinės karo tarnybos kariams už kasmetinių atostogų laiką apmokama skirtingai. Teisės aktuose nereglamentuotas apmokėjimas profesinės karo tarnybos kariams už kasmetinių ir mokymosi atostogų laiką, kai mokomasi darbdavio siuntimu, išskyrus atvejus, kai jie pasiūsti į tarnybą tarptautinėse taikos operacijose ir jų metu suteikiamos kasmetinės mokamos atostogos. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kariams darbo, valstybės tarnybos įstatymai netaikomi, o 60 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad civilių valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo sąlygos profesinės karo tarnybos kariams netaikomos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 288 patvirtintais Krašto apsaugos sistemos karių stažuotės ir mokymosi užsienyje nuostatais, kariams, siunčiamiems į mokymus ir stažuotes užsienyje, mokamas vidutinis darbo užmokestis, stipendija, bei apmokamos karių kelionės į mokymosi vietą ir atgal, vizos gavimo, privalomojo draudimo, kelionės į Lietuvą per atostogas išlaidos. Audito metu nustatyta, kad minėtuose nuostatuose bei

kituose galiojančiuose teisės aktuose neaptarti butpinigių mokėjimo profesinės karo tarnybos kariams atvejai ir dydis jų stažuotės ar mokymosi užsienyje laikotarpiu. Taip pat neaptartos sąvokos – profesinės karo tarnybos karių stažuotė ir profesinės karo tarnybos karių mokymasis. Krašto apsaugos ministerija 2005 m. kovo 30 d. raštu Nr. 12-01-10-972 pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei Krašto apsaugos sistemos karių stažuotės ir mokymosi užsienyje nuostatų pakeitimo projektą.

Audito metu pastebėta atvejų, kai karjeros valstybės tarnautojams priemokos skirtos nesilaikant Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir krašto apsaugos ministro 2003 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-510 patvirtintos Priedų ir priemokų krašto apsaugos sistemos karjeros valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skyrimo bei apskaičiavimo tvarkos 9.2 punkto. Darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis priemokos skirtos nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5.2 punkto ir krašto apsaugos ministro 2003 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-510 13.2 punkto, t.y. darbuotojams skiriamos priemokos už jų pareigybės aprašyme (pareiginiuose nuostatuose) nurodytų funkcijų atlikimą.

Kontrolės testai parodė, kad vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios atsakomybę už teisingą tarnybinių atlyginimų nustatymą, priedų ir priemokų skyrimą profesinės karo tarnybos kariams, civilinės krašto apsaugos tarnybos tarnautojams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, yra nepakankamos. Darbuotojų, rengiančių įsakymus dėl tarnybinių atlyginimų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo profesinės karo tarnybos kariams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pareigybės aprašyme (pareiginiuose nuostatuose) aiški atsakomybė nenumatyta. Lietuvos kariuomenės vadas, siekdamas stiprinti personalo atsakomybės vidaus kontrolę, 2005 m. kovo 2 d. nurodymu Nr. N-16, nurodė Krašto apsaugos ministerijos Gynybos štabo viršininko pavaduotojui personalui imtis priemonių ir užtikrinti, kad Lietuvos kariuomenės daliniuose paskirtų asmenų, atsakingų už įsakymų dėl tarnybinių atlyginimų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo profesinės karo tarnybos kariams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, rengimą, pareiginiuose nuostatuose (pareigybių aprašymuose) būtų aiškiai įvardytos jiems pavestos funkcijos ir atsakomybė už tinkamą jų vykdymą.

Audito metu tikrinta, kaip LK padaliniai planavo 2005 metų darbo užmokesčio fondą. Darbo užmokesčio fondas profesinės karo tarnybos kariams planuojamas teisingai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 20 d. nutarimu Nr. 1353 patvirtintomis Profesinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir aktyviojo rezervo karių tarnybos apmokėjimo sąlygomis (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 18 d. nutarimo Nr. 301 redakcija) bei krašto

apsaugos ministro 2003 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-588 patvirtinta Profesinės karo tarnybos karių tarnybos apmokėjimo fondo apskaičiavimo metodika (krašto apsaugos ministro 2004-05-21 įsakymo Nr. V-521 redakcija). Darbo užmokesčio fondas 2005 metams darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, apskaičiuotas pagal faktiškai pareigybei patvirtintus tarnybinių atlyginimų koeficientus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 280 patvirtintos Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodikos 6.2.1 papunktyje nurodyta, kad darbo užmokesčio fondas darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis apskaičiuojamas pagal atlyginimų koeficientų aritmetinį vidurkį. Dėl šios priežasties audituotiems LK padaliniais (išskyrus Finansų ir turto tarnybą) apskaičiuota 472,18 tūkst. Lt darbo užmokesčio fondo daugiau, negu priklausytų skaičiuojant pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 280 patvirtintą metodiką. Audito metu pastebėta, kad ne visi LK daliniai planuodami darbo užmokesčio fondą darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, kuriems pagal darbo grafiką nustatytas darbas švenčių dienomis ir nakties metu, taip pat dirbantiems kenksmingomis arba pavojingomis darbo sąlygomis, apskaičiuo priemonių – 50 procentų sumos, apskaičiuotos atitinkamai tarnybiniams atlyginimams.

Audito metu pastebėta, kad Krašto apsaugos sistemos planavimo, programų ir biudžeto sudarymo sistema Lietuvos kariuomenės vadui nesuteikia galimybės vykdyti Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 13 straipsnio 7 dalies 18 punktą, t.y. teikti krašto apsaugos ministrui kariuomenės biudžeto poreikių pagrindimą ir lėšų paskirstymo pasiūlymus. Lietuvos kariuomenės Finansų ir turto tarnyba nesudaro biudžeto poreikių pagrindimo ir lėšų paskirstymo, kaip numato krašto apsaugos ministro 1999 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 126 patvirtintų Lietuvos kariuomenės juridinio asmens teisių ir pareigų įgyvendinimo įstatų 18.1 punktas. Lietuvos kariuomenės Finansų ir turto tarnybos nuostatai, patvirtinti krašto apsaugos ministro 1999 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. 932, neatitinka krašto apsaugos ministro 1999 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 126 patvirtintuose Lietuvos kariuomenės juridinio asmens teisių ir pareigų įgyvendinimo įstatuose bei 2000 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 844 patvirtintuose Lietuvos kariuomenės junginiams ir daliniams deleguotų bendrųjų teisių ir pareigų nuostatuose Tarnybai nustatytų funkcijų ir pareigų.

Audito metu pastebėta, kad iki šiol nėra aiškiai įvardyta atsakomybė už lėšų, skirtų centralizuotam aprūpinimui, naudojimą. Iš LK 2004 metams skirtų biudžeto asignavimų, 90 752,3 tūkst. Lt yra skirti centralizuotam prekių ir paslaugų įsigijimui ir yra naudojami vykdant visas programas. Krašto apsaugos ministro 2003 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-1093 patvirtinta Įsigijimų organizavimo krašto apsaugos sistemoje tvarka bei krašto apsaugos ministro 2001 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 140 patvirtintas Programos koordinatoriaus veiklos reglamentas aiškiai nenumato

centralizuotą aprūpinimą vykdančių tarnybų (Logistikos valdybos, Ryšių ir informacinių sistemų tarnybos, Statybos ir remonto tarnybos) vadovų arba programų koordinatorių atsakomybės. Vidaus kontrolės procedūros naudojant centralizuotas lėšas yra nepakankamos.

Audito metu nustatyta, kad 2004 metų pabaigoje krašto apsaugos sistemoje netinkamos naudoti karinės aprangos buvo susikaukę už 1,62 mln. litų. Sprendimai dėl tolesnio panaudojimo arba nurašymo 2004 metais nebuvo priimti. Krašto apsaugos ministerijoje nesukurtos pakankamos vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios nereikalingų, netinkamų naudoti atsargų tolesnį panaudojimą arba nurašymą.

Ministro 2004 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-206 patvirtintas Krašto apsaugos ministerijos darbo reglamentas numato, kad keičiantis ministerijos valstybės tarnautojams, kariams ir darbuotojams, reikalai perduodami pagal ministro nustatytos formos reikalų perdavimo aktą. Audito metu nustatyta, kad nėra ministro nustatytos formos reikalų perdavimo akto. Vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios reikalų perdavimą ir jų tęstinumą yra nepakankamos.

Audito metu pastebėta, kad nėra patvirtintos tarptautinėse operacijose (misijose) naudojamo turto apskaitos, panaudojimo ir nurašymo tvarkos.

Pagal Lietuvos Respublikos karių materialinės atsakomybės įstatymo 8 straipsnį, su kariu, atsakingu už turto, kuris naudojamas tarptautinėse operacijose (misijose), apskaitą ir apsaugą, turi būti sudaroma krašto apsaugos ministro patvirtinta tipinės formos individuali visiškos materialinės atsakomybės sutartis. Tipinės materialinės atsakomybės sutarties formą 2005 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. V-164 patvirtino LK vadas. Šios srities vidaus kontrolės procedūros nepakankamos.

Audito metu pastebėta, kad KAM ir LK nenusistatė visų apskaitos registrų formų, turinio ir skaičiaus.

Audito metu nustatyta, kad LK nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 straipsnio 5 dalies ir viršijo darbo užmokesčiui skirtus asignavimus pagal Logistikos ir Karinių mokymo pajėgų programų antrą funkcinę klasifikaciją (Gynyba), t.y. asignavimų valdytojui nepatikslinus išlaidų sąmatos.

Audito metu nustatyta, kad kai kuriuose LK daliniuose nepakankamos vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios kuro ir maisto produktų naudojimą ir kontrolę. Vytauto Didžiojo jėgerių batalione ir Karinėse jūrų pajėgose kas mėnesį nebuvo atliekama kuro talpyklose esančių naftos produktų inventorizacija, o Karinėse jūrų pajėgose kas ketvirtį nebuvo atliekama maisto produktų inventorizacija, be to, laivuose nebuvo maisto svorio matavimo priemonių. Audito metu minėtų dalinių vadovybė trūkumus pašalino.

6. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į audito metu nustatytus dalykus, siūlome:

- peržiūrėti, patikslinti ir papildyti Lietuvos kariuomenės juridinio asmens teisių ir pareigų įgyvendinimo įstatus, Finansų ir turto tarnybos nuostatus bei Lietuvos kariuomenės junginiams ir daliniams deleguotų bendrųjų teisių ir pareigų nuostatus;
- nustatyti turto, kuris naudojamas tarptautinėse operacijose (misijose), apskaitos, panaudojimo ir nurašymo tvarką;
- nustatyti reikalų/pareigų perdavimo tvarką karių atleidimo iš tarnybos ar perkėlimo į kitą tarnybos vietą, taip pat valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis atleidimo iš pareigų atveju ir reikalų perdavimo akto formą;
- sukurti papildomas vidaus kontrolės procedūras bei užtikrinti esančių veikimą dėl karinės aprangos nurašymo ar tolesnio panaudojimo;
- sustiprinti darbo užmokesčio ir centralizuoto prekių ir paslaugų įsigijimo vidaus kontrolės procedūras.

Finansinio audito 3-ojo departamento
direktorius

Vytautas Budriūnas

Vyriausioji valstybinė auditorė

Regina Krutkienė

Susipažiname:

Krašto apsaugos ministras

Gediminas Kirkilas

Finansų ir biudžeto departamento direktorė

plk. lt. Ina Naruševičienė

Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininkė

Regina Kybartienė